

Teologiczne Towarzystwo Naukowe Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku, *Studia włocławskie*, t. 1, pod red. W. Hanca, R. Małeckiego, Z. Pawlaka, K. Rulki, I. Werbińskiego, Włocławek 1998, ss. 318.

Ukazała się interesująca publikacja *Studia włocławskie*. Trzymany w ręku tom rozpoczyna nową serię refleksji teologiczno-filozoficznej. Omawiana pozycja nawiązuje do bogatej działalności świętującego w bieżącym roku 70 rocznicę Towarzystwa Teologicznego we Włocławku. Dobrze się więc stało – jak to wynika z artykułów: biskupa Romana Andrzejewskiego i ks. Kazimierza Rulki – działalność tego prężnego ośrodka otrzymała możliwość prezentacji swego wieloaspektowego dorobku. Dorobek Towarzystwa z minionych lat przybliżają czytelnikowi wspomniani powyżej autorzy. Z ich artykułów dowiadujemy się o wickowej tradycji promowania nauki zarówno przez jej kolejnych rządców, jak też osoby żyjące i działające na terenie

diecezji włocławskiej. Możemy też przypuszczać, że Włocławskie Towarzystwo Teologiczne zapewne jeszcze wyraźniej zaznaczyłoby się na mapie ośrodków naukowych w Polsce, gdyby nie straty, jakie poniosła ta diecezja – podobnie jak wiele innych polskich diecezji – na skutek różnych zawieruch wojennych w ciągu historii, a szczególnie tej najnowszej. Można też na podstawie zaprezentowanego potencjału naukowego postawić tezę, że Towarzystwo Teologiczne nadal będzie miało poważny wkład w rozwój polskiej myśli teologiczno-filozoficznej.

Różnorodność badań prowadzonych przez członków Towarzystwa ukazują kolejne artykuły tomu. W tym miejscu zwrócimy uwagę przede wszystkim na kilka, jak się wydaje ważnych artykułów teologicznych. Biorąc w kolejności ks. T. Kaczmarek pisze o roli osoby św. Józefa w życiu duchowym Kościoła pierwszych wieków. Autor artykułu wykazuje, że już we wczesnym chrześcijaństwie wypracowano właściwą doktrynę teologiczną dotyczącą roli tej postaci w dziejach historii zbawienia. Cennym też wydaje się być artykuł ks. K. Koneckiego, w którym przybliżona została natura Liturgii Godzin Kościoła. Jego treść posiada szczególnie znaczenie dla osób, które w tej liturgii uczestniczą. Ponadto rzeczywistość Kościoła została ukazana w kolejnych artykułach ks. M. Łaszczyka i R. Małeckiego.

Dział teologiczny nawiązuje też do problematyki o charakterze duszpasterskim. Wielce pomocnym dla duszpasterstwa wydaje się być artykuł ks. prof. S. Olejnika, który pisze o obronie chrześcijańskich wartości etycznych. Cenne są tu przede wszystkim motywy religijne, na które zwraca uwagę autor przywołując przy tym nauczanie Jana Pawła II w encyklice *Veritatis splendor*. Podobnie znaczenie posiada artykuł ks. Z. Pawłowskiego o możliwościach zastosowania teorii opowiadania P. Ricoeura w świetle Instrukcji o interpretacji Pisma świętego w Kościele. Wreszcie należy zauważyć włączenie się ks. J. Przybyłowskiego do dyskusji nad sposobami prowadzenia duszpasterstwa młodzieży. Podjęty przez autora artykułu problem z całą pewnością nie został rozwiązany, bo rozwiązaniem być nie może, można go jedynie w konkretnych przypadkach starać się rozwiązywać. Tym niemniej wydaje się być on ważnym dla tych wszystkich, którzy w jakiś sposób uczestniczą we wszystkim, co dotyczy prowadzenia duszpasterstwa młodzieży.

W omawianej pozycji na uwagę zasługuje także grupa artykułów z zakresu filozofii i psychologii. W dziale tym znajdziemy interesujące omówienia takich zagadnień jak: problem wolności we współczesnej kulturze (ks. Z. Pawlak), związek religijności i osobowości (ks. M. Kasik), czy wreszcie prezentacja psychicznych uwarunkowań kandydatów do kapłaństwa i życia zakonnego (ks. H. Postuszny).

W końcowej części prezentowane zostają znaczące dla ośrodka włocławskiego sylwetki oraz wydarzenia.

Zbigniew Marek SJ